

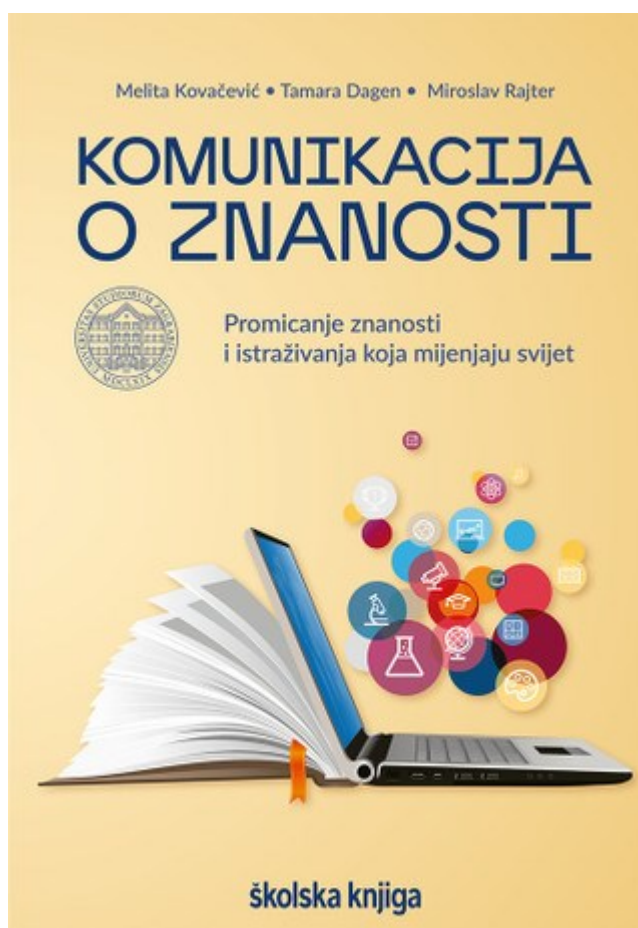
Valentina Namesnik
Osnovna škola Malešnica, Zagreb
valentina.namesnik@skole.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Komunikacija o znanosti / Melita Kovačević, Tamara Dagen, Miroslav Rajter. Zagreb : Školska knjiga, 2025.

ISBN 9789530307346

Prikaz

Naslovnica je preuzeta s mrežne stranice [nakladnika](#)

Knjiga *Komunikacija o znanosti: Promicanje znanosti i istraživanja koja mijenjaju svijet*, objavljena 2025. u izdanju Školske knjige, autorski je rad Melite Kovačević, Tamare Dagen i Miroslava Rajtera. Autori su knjigu namijenili članovima akademske zajednice, osobito mladim istraživačima, znanstvenim komunikatorima i popularizatorima znanosti, novinarima, studentima i učenicima, kao i donositeljima odluka koji oblikuju znanstvene politike. Cilj im je pružiti relevantne informacije, praktične primjere i smjernice koje mogu pomoći u razumijevanju i učinkovitijem prenošenju znanstvenih tema široj javnosti.

Autorica prof. emer. Melita Kovačević dugogodišnja je profesorica Odsjeka za logopediju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dr. sc. Tamara Dagen glasnogovornica je Sveučilišta u Zagrebu i stalna znanstvena suradnica Centra za politološka istraživanja Fakulteta društvenih znanosti Sveučilišta u Ljubljani, dok je izv. prof. dr. sc. Miroslav Rajter voditelj Ureda za istraživanje Sveučilišta u Zagrebu. Svojim profesionalnim iskustvom i dugogodišnjim angažmanom u području komunikacije o znanosti autori knjige nude čitatelju spoj teorijskog znanja, istraživačkih spoznaja i praktičnih primjera.

Knjiga je strukturirana u deset poglavlja, a prethodi im predgovor Thomasa Ekmana Jørgensena, direktora za koordinaciju politika Europskoga udruženja sveučilišta te uvodna riječ autora. Nakon glavnog dijela slijede popis sugovornika, pojmovnik, bibliografija, popis kratica, kazalo pojmova i kratke biografije autora.

U prvom poglavlju, *Teorija prije svega*, autori nude sažet povijesni pregled razvoja komunikacije o znanosti i argumentiraju razliku između pojmova komunikacija o znanosti i znanstvena komunikacija. Detaljno prikazuju različite modele komunikacije, definiraju ključne pojmove poput znanstvene pismenosti, kulture i građanske znanosti te naglašavaju važnost kontinuiranog usavršavanja znanstvenika u komunikacijskim vještinama.

Drugo poglavlje, *Pogled unatrag ili kako je sve počelo*, donosi pregled najvažnijih europskih politika i inicijativa koje su oblikovale suvremeni okvir znanstvenog djelovanja, od Bolonjskog procesa do Lisabonske strategije i Europskog vijeća za inovacije. Autori problematiziraju hijerarhijske odnose u znanosti te njihov utjecaj na financiranje i oblikovanje znanstvenih politika te donose zanimljiv osvrt dr. Dejana Jontesa o promjenjivom ekosustavu komunikacije o znanosti u Sloveniji.

Treće poglavlje, *Obrazovanje – a gdje se to uči?*, prikazuje rezultate međunarodne studije QUEST, koja istražuje komunikaciju o znanosti kroz novinarstvo, društvene medije i muzeje. Otvara se pitanje treba li komunikacija o znanosti postati zasebno akademsko područje. Poglavlje obogaćuju komentari Tanje Rudež, dugogodišnje znanstvene novinarke, te prof. dr. Johna Creemersa koji upozorava na izazove društvenih mreža i važnost edukacije mladih istraživača.

U poglavlju *Istraživačka kultura i istraživački integritet – utrka na duge staze*, autori pojašnjavaju povezanost istraživačke kulture, integriteta i komunikacije o znanosti, navode primjere neetičnih istraživanja te naglašavaju važnost transparentnosti i otvorene komunikacije u znanstvenoj zajednici.

Sljedeće poglavlje, *Znanje bez granica – otvorena znanost*, posvećeno je konceptu otvorene znanosti i suvremenim izazovima znanstvenog izdavaštva. Autori objašnjavaju problem „dvostrukog plaćanja“, pravila objavljivanja u otvorenom pristupu i promjene koje su uvele institucije poput Europske komisije. Poseban doprinos daje osvrt prof. dr. Roberta A. Harrisa s Karolinskog instituta, koji promišlja o generacijama mladih istraživača i ulozi umjetne inteligencije u budućnosti otvorene znanosti.

Šesto poglavlje, *As iz rukava – primjena generativne umjetne inteligencije u komunikaciji o znanosti*, na suvremen način prikazuje potencijal i ograničenja generativne umjetne inteligencije (GUI), uključujući primjer korištenja ChatGPT-a 3.5 te naglašava odgovornost autora pri uporabi takvih alata.

Sedmo i osmo poglavlje, *Komunikacija o znanosti u akciji – primjeri dobre prakse u Hrvatskoj* i *Komunikacija o znanosti u akciji – primjeri dobre prakse u Europi*, donose primjere dobre prakse u Hrvatskoj i Europi, uključujući brojne projekte, sveučilišne inicijative i pozitivne primjere s mrežnog servisa koji pokazuju kako se komunikacija o znanosti može uspješno provoditi u praksi.

U devetom poglavlju, *Udruženja za komunikaciju o znanosti*, autori predstavljaju najvažnija udruženja za komunikaciju o znanosti, objašnjavajući njihovu ulogu u povezivanju stručnjaka i razmjeni znanja.

Posljednje poglavlje, *Što kad komunikacija o znanosti ne funkcionira?*, bavi se posljedicama dezinformacija i nedostatka znanstvene pismenosti. U završnom osvrtu Patrick Wilson iz Nacionalnog instituta za istraživanje zdravlja i skrbi u Ujedinjenom Kraljevstvu piše o izazovima komunikacije tijekom pandemije bolesti COVID-19, ukazujući na važnost točne i pravodobne informiranosti javnosti.

Knjiga *Komunikacija o znanosti* donosi cjelovit, suvremen i iznimno koristan pregled pojma i prakse komunikacije o znanosti. Svojom interdisciplinarnom prirodom i pristupačnim stilom može poslužiti kao vrijedan priručnik studentima, mladim istraživačima i znanstvenicima, novinarima, urednicima, kao i knjižničarima i informacijskim stručnjacima, koji u svom radu svakodnevno posreduju između znanstvenih informacija i javnosti.